Міністерство освіти і науки України

Харківська обласна громадська організація
«Науковий центр дидактики менеджмент-освіти»

Державний біотехнологічний університет (м. Харків)

МАТЕРІАЛИ

ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ
НАУКОВО-МЕТОДИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

«SMART-ОСВІТА: ІННОВАЦІЇ, ЦИФРОВІ ПЕДАГОГІЧНІ ТЕХНОЛОГІЇ ТА РОЗВИТОК УПРАВЛІНСЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ»

(в рамках виконання наукового проєкту прикладного дослідження державного фінансування МОН України, державний реєстраційний номер: 0126U000996; наказ МОН України від 09.02.2026 № 23)

23 жовтня 2026 року

ХАРКІВ-2026

УДК 378.147:005.336.2

SMART-освіта: інновації, цифрові педагогічні технології та розвиток управлінської компетентності: матеріали Всеукраїнської науково-методичної конференції (м. Харків, 23 жовтня 2026 року); за заг. ред.: В.М. Нагаєва, Ю.М. Сагачко, О.В. Грідіна. Харків: Комунальне підприємство «Міська друкарня», 2026. 380 с.

У збірнику тез доповідей учасників конференції висвітлено сучасні тенденції проєктування цифрового освітнього середовища, розроблення та впровадження освітніх SMART-комплексів, використання технологій штучного інтелекту, адаптивного навчання, цифрового моделювання, інтерактивних методів і засобів освітньої аналітики. Особливу увагу приділено розвитку управлінської компетентності, удосконаленню професійної підготовки фахівців та управлінню якістю освіти в умовах цифрових трансформацій. Представлені матеріали відображають наукові підходи до розвитку цифрової педагогіки, проєктування інноваційних освітніх технологій і формування управлінської компетентності фахівців різних професійних галузей, зокрема у сфері військової освіти.

Матеріали конференції будуть корисними науковим і науково-педагогічним працівникам, керівникам закладів освіти, здобувачам освітніх та освітньо-наукових ступенів, фахівцям освітнього менеджменту, військовим педагогам, представникам виробничої сфери та всім, хто займається впровадженням інноваційних цифрових технологій і вдосконаленням професійної підготовки на засадах SMART-освіти.

Матеріали представлено в авторській редакції.

Рекомендовано до друку
методичною радою наукового центру дидактики менеджмент-освіти
(протокол № 3 від 20 жовтня 2026 р.)

ISBN 978-617-619-338-8

© Харківська обласна громадська організація
«Науковий центр дидактики менеджмент-освіти», 2026
© Кафедра менеджменту, бізнесу і адміністрування ДБТУ, 2026
© КП «Міськдрук», 2026

Мкртічян О.А., доктор педагогічних наук, професор
Харківський національний економічний університет
імені Семена Кузнеця, м. Харків, Україна
E-mail: Oksana.mkrtichan@gmail.com

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПЕДАГОГІЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ ЗДОРОВОГО СПОСОБУ ЖИТТЯ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ У ПРОЦЕСІ РОЗВИТКУ УПРАВЛІНСЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ

Сучасні трансформації професійної освіти актуалізують проблему підготовки фахівця, здатного ефективно діяти в умовах високої динаміки соціально-економічних процесів, цифровізації, зростання інформаційних навантажень та підвищення вимог до професійної мобільності. За таких умов здоров'я людини виступає не лише особистісною цінністю, а й важливою передумовою її професійної активності, працездатності, стресостійкості та здатності до прийняття обґрунтованих управлінських рішень. Особливого значення це набуває у процесі формування управлінської компетентності майбутніх фахівців, адже управлінська діяльність передбачає відповідальність, комунікативну активність, саморегуляцію, уміння працювати в команді та організовувати діяльність інших.

У науковій літературі проблема здорового способу життя розглядається у взаємозв'язку з фізичним, психічним і соціальним благополуччям особистості. Всесвітня організація охорони здоров'я визначає здоров'я як стан фізичного, психічного та соціального благополуччя, а не лише відсутність захворювань [1]. Такий підхід дає підстави розглядати здоровий спосіб життя як комплексну систему повсякденних практик, ціннісних орієнтацій та поведінкових моделей, що сприяють збереженню й зміцненню здоров'я. У контексті професійної підготовки це передбачає формування не тільки відповідних знань, а й мотивації, навичок самоконтролю, раціональної організації праці та відпочинку, фізичної активності, здорового харчування і конструктивної взаємодії з соціальним середовищем.

Концептуальні засади здоров'язбереження узгоджуються із сучасними положеннями компетентнісного підходу. Закон України «Про освіту» визначає компетентність як динамічну комбінацію знань, умінь, навичок, способів мислення, поглядів, цінностей та інших особистих якостей, що визначає здатність особи успішно соціалізуватися, навчатися і провадити професійну діяльність [2]. Отже, формування здорового способу життя доцільно трактувати як складову загального розвитку особистості, яка безпосередньо пов'язана з її готовністю до професійної та управлінської діяльності.

Управлінська компетентність майбутнього фахівця являє собою інтегроване особистісно-професійне утворення, що охоплює мотиваційно-ціннісний, когнітивний, операційно-діяльнісний, комунікативний та рефлексивний компоненти [3]. Вона забезпечує здатність визначати цілі, планувати й організовувати діяльність, приймати рішення, координувати взаємодію учасників процесу, оцінювати результати та здійснювати саморозвиток. Водночас реалізація цих функцій потребує достатнього рівня саморегуляції та ресурсного стану особистості. Саме тому здоров'язбережувальна поведінка може розглядатися не як периферійний елемент професійної підготовки, а як одна з передумов ефективного управління власною діяльністю та діяльністю інших.

Аналіз наукових праць з педагогіки, психології та теорії управління дає можливість виокремити декілька взаємопов'язаних напрямів дослідження проблеми [4]. Перший напрям пов'язаний із формуванням культури здоров'я та мотивації до здорового способу життя. Другий - із використанням здоров'язбережувальних технологій у освітньому процесі. Третій - із розвитком навичок самоменеджменту, емоційної саморегуляції, тайм-менеджменту та профілактики професійного виснаження. Четвертий - із формуванням управлінських умінь через командну, проєктну, практико-орієнтовану та рефлексивну діяльність. Взаємодія цих напрямів створює основу для інтегрованої моделі професійної підготовки (табл. 1).

Організаційно-педагогічні засади формування здорового способу життя майбутніх фахівців доцільно визначати як сукупність принципів, умов, форм, методів і засобів освітньої діяльності, спрямованих на інтеграцію здоров'язбережувального змісту з професійною та управлінською підготовкою. Така інтеграція має здійснюватися системно, а не у формі окремих інформаційних заходів. Важливо, щоб відповідні цінності й навички формувалися в процесі вивчення фахових дисциплін, практичної підготовки, проєктної діяльності, командної роботи та самостійної роботи здобувачів освіти.

До основних організаційно-педагогічних умов належать: створення здоров'язбережувального освітнього середовища; інтеграція відповідної проблематики у зміст професійної підготовки; використання активних і практико-орієнтованих методів навчання; розвиток навичок самоменеджменту; залучення здобувачів освіти до фізкультурно-оздоровчої, волонтерської та проєктної діяльності; формування культури безпечної поведінки; забезпечення психологічно комфортної взаємодії; систематичне оцінювання

сформованості відповідних компетентностей. Важливою умовою є особистий приклад педагогічного працівника та узгодженість освітньої політики закладу із принципами здоров'язбереження.

Таблиця 1

Взаємозв'язок здоров'язбережувальної та управлінської складових професійної підготовки

Складова	Зміст	Очікуваний результат
Ціннісно-мотиваційна	Усвідомлення цінності здоров'я, відповідальності за власний стан і професійну діяльність	Стійка мотивація до здорового способу життя
Когнітивна	Знання основ збереження здоров'я, самоменеджменту та управління діяльністю	Здатність обґрунтовувати управлінські рішення
Діяльнісна	Застосування навичок планування, організації праці, фізичної активності та відновлення	Раціональна організація професійної діяльності
Комунікативна	Конструктивна взаємодія, командна робота, культура професійного спілкування	Ефективна управлінська взаємодія
Рефлексивна	Самооцінювання, самоконтроль, аналіз результатів і коригування поведінки	Здатність до саморозвитку та саморегуляції

Джерело: [5]

Ефективним механізмом реалізації визначених умов може бути проєктно-управлінський підхід. Здобувачі освіти можуть розробляти та реалізовувати мініпроєкти, спрямовані на популяризацію здорового способу життя у студентському середовищі, організацію рухової активності, оптимізацію режиму навчальної діяльності, розвиток командної взаємодії або формування безпечного освітнього простору. У такій діяльності майбутній фахівець одночасно набуває здоров'язбережувального досвіду та реалізує управлінський цикл: аналіз проблеми – постановка мети – планування – розподіл ролей – реалізація – моніторинг – оцінювання – рефлексія.

Доцільність такого підходу підтверджується сучасною міжнародною практикою. У Глобальному плані ВООЗ щодо фізичної активності підкреслюється значення створення середовищ і можливостей, які сприяють регулярній фізичній активності населення. Стратегія «Health 2020» також акцентує увагу на міжсекторальній

взаємодії та формуванні сприятливих умов для здоров'я [6]. Для системи освіти це означає необхідність виходу за межі вузького медико-профілактичного підходу та переходу до комплексного формування культури здоров'я.

В українському освітньому просторі зазначена проблематика набуває особливої актуальності в умовах тривалих суспільних викликів. Концепція розвитку охорони психічного здоров'я в Україні до 2030 року орієнтує державну політику на зміцнення психічного здоров'я, профілактику розладів і розвиток відповідних компетентностей у суспільстві [7]. Для професійної освіти це створює підстави для посилення уваги до емоційної саморегуляції, психологічної стійкості, культури взаємодії та навичок конструктивного подолання труднощів.

З методичної точки зору доцільно використовувати проблемні ситуації, кейси, тренінги, ділові та рольові ігри, проєктну роботу, портфоліо, рефлексивні щоденники, командні завдання та практикуми із самоменеджменту. Наприклад, кейс щодо організації робочого дня керівника може одночасно формувати вміння планувати час, розподіляти пріоритети, делегувати завдання та передбачати періоди відновлення. Командний проєкт дає змогу розвивати лідерські й комунікативні навички, а також відповідальність за спільний результат (табл. 2).

Таблиця 2

Організаційно-педагогічний механізм формування здорового способу життя

Етап	Зміст	Методи	Результат
Мотиваційно-цільовий	Визначення потреб і цілей	Діагностика, дискусія, мотиваційні кейси	Прийняття цінності здоров'я
Змістово-практичний	Освоєння знань і навичок	Кейси, тренінги, проєкти	Здоров'я збережувальні та управлінські вміння
Діяльнісний	Застосування у реальних ситуаціях	Командна і проєктна робота	Досвід управлінської діяльності
Рефлексивно-оцінювальний	Самооцінка та корекція	Портфоліо, рефлексія, самооціню-вання	Саморегуляція і готовність до розвитку

Джерело: таблиця створена автором на основі [3-5]

Висновки. Формування здорового способу життя та розвиток управлінської компетентності доцільно розглядати як взаємопов'язані процеси професійної підготовки. Здоров'язбережувальна культура забезпечує ресурсну основу управлінської діяльності, тоді як управлінські вміння дають змогу людині цілеспрямовано організовувати власну поведінку, час, професійне навантаження та взаємодію з іншими. Інтеграція цих складових сприяє формуванню відповідального, самостійного, організованого та професійно мобільного фахівця.

Перспективним напрямом подальших досліджень є розроблення критеріїв та показників оцінювання готовності майбутніх фахівців до здоров'язбережувальної управлінської діяльності, визначення педагогічних технологій її формування та експериментальна перевірка ефективності проєктно-управлінської моделі в закладах вищої та професійної освіти.

Бібліографічний список:

1. Constitution of the World Health Organization. Geneva: World Health Organization, 1948. URL: https://www.who.int/about/governance/constitution

2. Про освіту: Закон України від 05.09.2017 № 2145-VIII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19

3. Нагаєв В.М., Сагачко Ю.М., Міненко С.І., Червоний С.О. Формування управлінської компетентності та лідерських якостей менеджерів засобами цифрових технологій. *Перспективи та інновації науки: журнал. Серія «Педагогіка»*. 2026. № 1(59)/ С. 1162-1175. https://doi.org/10.52058/2786-4952-2026-1(59)-1162-1175

4. Кремень В.Г. Філософія людиноцентризму в освітньому просторі. Київ: Педагогічна думка, 2009. 520 с.

5. Закон України «Про фізичну культуру і спорт» від 24.12.1993 № 3808-XII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3808-12

6. Health 2020: a European policy framework supporting action across government and society for health and well-being. Copenhagen: WHO Regional Office for Europe, 2013. URL: https://www.who.int/europe/publications/i/item/9789289002789

7. Про схвалення Концепції розвитку охорони психічного здоров'я в Україні на період до 2030 року: розпорядження Кабінету Міністрів України від 27.12.2017 № 1018-р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1018-2017-%D1%80

Любарець В.В.
SMART-середовище як чинник
підвищення якості професійної освіти ----------41

Мкртічян О.А., Булгак С.О.
Розвиток критичного мислення майбутніх
менеджерів у цифровому освітньому середовищі ----------45

Мкртічян О.А.
Організаційно-педагогічні засади формування
здорового способу життя майбутніх фахівців
у процесі розвитку управлінської компетентності ----------49

Нагаєв В.М.
Організація цифрового SMART-освітнього
середовища формування управлінської
компетентності фахівців-менеджерів----------54

Поступна О.В.
Механізми оцінювання управлінської компетентності
керівників органів державної влади в цифровому середовищі --------59

Рудаченко О.О., Бажанов П.Ю.
Корпоративна культура та лідерство в системі
управління професійним розвитком персоналу ----------62

Рудаченко О.О., Коненко В.В.
Цифрова трансформація як чинник диверсифікації
діяльності торговельних підприємств України ----------65

Рудаченко О.О., Медведєв Д.О.
Формування управлінських і лідерських
компетентностей майбутніх підприємців ----------68

Shvetsova I.V.
Generative AI in smart-enabled training of future deck officers:
developing professional communicative agency ----------72

Азаренков Г.Ф.
Цифрові інструменти інформаційно-аналітичного
забезпечення стратегічного консалтингу ----------75

Акмен В.О., Сорокіна С.В., Полупан В.В., Колесник В.В.
Методологічні межі застосування комп'ютерних технологій
при викладанні товарознавства непродовольчих товарів ----------79

НАУКОВЕ ВИДАННЯ

МАТЕРІАЛИ

Всеукраїнської науково-методичної конференції

«SMART-ОСВІТА: ІННОВАЦІЇ, ЦИФРОВІ ПЕДАГОГІЧНІ ТЕХНОЛОГІЇ ТА РОЗВИТОК УПРАВЛІНСЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ»

(в рамках виконання наукового проєкту прикладного дослідження державного фінансування МОН України, державний реєстраційний номер: 0126U000996; Наказ МОН України від 09.02.2026 № 23)

23 жовтня 2026 року

Харківська обласна громадська організація
«Науковий центр дидактики менеджмент-освіти»

Відповідальний за випуск – д. пед. н., професор ***В.М. Нагаєв***

Підписано до друку 20.10.2026 р. Формат 60×84 1/16.
Гарнітура Cambria.
Умов. друк. арк. 22,15. Папір офсетний.
Наклад 100 прим. Зам. № 128.

КП «Міська друкарня»
м. Харків, 61002, вул. Алчевських, 44.
Свідоцтво про державну реєстрацію серія ДК, № 5495, від 22.08.2017 р.